

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2025/26

Destinace (země, město): Polsko, Varšava

Jméno, příjmení: Ctirad Sedlák

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Uniwersytet Warszawski, Wydział Polonistyki, Instytut Slawistyki Zachodniej i Południowej (Ústav západní a jižní slavistiky, ISZiP)

Slavistika a bohemistika na Varšavské univerzitě

Český jazyk se ve Varšavě vyučuje už od 60. let 19. století. V té době v areálu dnešní Varšavské univerzity (UW) sídlila tzv. Hlavní škola. Slavistika byla na UW zřízena v r. 1915, od r. 1982 je součástí Fakulty polonistiky. Od r. 1950 existuje samostatný bohemistický studijní obor. Současný název Ústavu západní a jižní slavistiky (ISZiP) se používá od r. 2003, krátce předtím se ústav přestěhoval do hlavního areálu univerzity na Krakovském předměstí (Krakowskie Przedmieście). ISZiP se administrativně dělí na dvě sekce: literárněvědnou a jazykovědnou. Činnost lektorů spadá do jazykovědné sekce, již od začátku roku 2025 vede Yordanka Ilieva-Cygan. Ředitelem ústavu je Maciej Falski.

ISZiP nabízí tříleté bakalářské studium slavistiky a dvouleté studium magisterské, vždy se zaměřením na vybraný západo- nebo jihoslovanský jazyk a příslušný kulturní okruh. Specializací je šest: bohemistika, bulharistika, kroatistika, serbistika, slovákistika a slovenistika. Bakalářské i magisterské studium bohemistiky se díky většímu zájmu uchazečů o studium otvírají každý rok, ostatní specializace jednou za dva nebo za tři roky.

Od druhého roku bakalářského studia je většina předmětů vedena v cílovém jazyce. I diplomová práce může být sepsána v jazyce specializace, ale jde o výjimky. Polsky psané

diplomové práce obsahují české shrnutí (lektor studentům pomáhá, je-li o to požádán, s jazykovou podobou shrnutí). Kromě hlavního jazyka se studenti učí druhý slovanský jazyk. Během bakalářského studia je cílem dosažení úrovně C1 podle SERR, v magisterském studiu C2. Do magisterského studia byli dosud přijímáni uchazeči s doloženou znalostí jazyka na úrovni C1, což ladilo s úrovní dosahovanou na konci bakalářského studia v ISZiP, ale vylučovalo to některé uchazeče z jiných univerzit. Proto se v připravovaných magisterských programech počítá s výchozí úrovní B2.

Varšavská slavistika se v posledních letech prezentuje více jako kulturovědný obor než jako filologie klasického ražení, tím se odlišuje od ostatních slavistik v Polsku. Kulturní studia jsou tedy vedle výuky jazyka, lingvistiky a literární vědy zásadní součástí studijních programů ISZiP a bude tomu tak i v novém magisterském programu. Více informací o průběhu studia podávají nedávno zmodernizované webové stránky ústavu <http://slawistyka.uw.edu.pl>.

ISZiP i studentská organizace jménem Koło Naukowe Slawistów (Vědecký kroužek slavistů) jsou velmi aktivní na sociálních sítích (Facebook, YouTube, Instagram, TikTok). Kroužek pořádá vlastní vědecké konference a exkurze do zemí specializace.

V akademickém roce 2024/25 proběhlo akreditační řízení a skončilo úspěšně, ISZiP dosáhl nejlepšího možného výsledku: akreditace na příštích šest let.

Výuka češtiny, náplň práce lektora

Studenti bakalářského studia s bohemistickou specializací se učí česky celé tři roky s hodinovou dotací 4 x 90 minut týdně, od prahové úrovně po úroveň C1. V prvních dvou letech je vyučují stálé lektorky Teresa Piotrowska-Malek a Anna Jakubowska, ve 3. ročníku lektor MŠMT. V magisterském studiu mají studenti veškerou jazykovou výuku s lektorem MŠMT, konkrétně v prvním roce týdně 3 x 90 minut, ve druhém roce dvakrát týdně. Jazykové zkoušky pro všechny ročníky jsou na konci letního semestru; zimní semestr se uzavírá zápočtem, který se nezapisuje do systému a slouží jako zpětná vazba pro studenty.

Podoba jazykových zkoušek (kromě zkoušky po 2. roce magisterského studia) včetně délky, bodového hodnocení a známkovací stupnice je v ISZiP daná formáty univerzitního jazykového centra. Po 3. roce bakalářského studia a 1. roce studia magisterského, tedy na úrovních C1 a C1+, jde o písemnou zkoušku v trvání 195 minut, skládající se ze čtyř částí

(poslech, porozumění psanému textu, užití jazyka a esej), a 15–20minutovou ústní zkoušku. Po 2. roce magisterského studia studenti píší esej na 500 slov a překládají srovnatelně dlouhý polský text do češtiny, následuje opět ústní zkouška. Oficiálně dosahují úrovně C2.

Nebohemisté si mohou zapsat volitelný kurz češtiny, vedený stálou lektorkou Dorotou Górnickou-Urban.

V akademickém roce 2025/26 měl lektor ve svých kurzech celkem 23 zapsaných studentů: 15 ve 3. ročníku bakalářského studia, 3 v 1. ročníku magisterského studia a 5 ve 2. ročníku.

Ve 3. ročníku bakalářského studia se už několik let používá učebnice *Czech it UP! 5* (D. Hradilová, pro úroveň C1), doplňovaná o vlastní materiály lektora. Ve vyšších ročnících lektor připravuje vlastní materiály. Pro opakování gramatiky používá mj. pracovní sešit k *Češtině pro středně a více pokročilé* (J. Bischofová et al.). Ve všech skupinách studenti pracují s množstvím publicistických, odborných, užitkových i literárních textů, českými prospekty, internetovými stránkami, podcasty, nahrávkami, videi, *Českým národním korpusem*, *Wikipedií*, *Internetovou jazykovou příručkou* aj. Především ve 3. ročníku bakalářského studia lektor věnuje velkou pozornost výslovnosti, část cvičení vychází z cvičebnice *Výslovnost spisovné češtiny* (Z. Palková, J. Veroňková).

Celkem má lektor MŠMT přiděleno 18 vyučovacích hodin týdně, k tomu 1 hodinu konzultací, připravuje a opravuje zkoušky a přibližně jednou za měsíc se účastní schůzí lingvistické sekce, kde se přednášejí referáty a vedou diskuse na didaktická témata. Jednou za několik let probíhá „kolegiální hospitace“, během níž je výuka lektora předmětem hospitace a zároveň lektor hospituje u jednoho z kolegů.

Vzhledem k tomu, že polská legislativa zakazuje řetězení smluv na dobu určitou po více než tři roky, musel se lektor na jaře přihlásit do výběrového řízení, aby mu mohla být prodloužena smlouva po 30. červnu 2026. Výběrové řízení bylo úspěšné, smlouva byla prodloužena.

Činnost lektora nad rámec výuky, spolupráce s Českým centrem

Mimo vlastní výuku se lektor podílí na chodu ISZiP, ať účastí na akcích ústavu, ať vlastní činností. Spolupracuje s Vědeckým kroužkem slavistů, Českým centrem (ČC), velvyslanectvím ČR, kolegy na jiných polských lektorátech a Ústřední zkušební komisí. Za rok 2025/26 stojí za zmínku:

Plodná a přátelská spolupráce s Českým centrem pokračuje. Lektorovi bylo nabídnuto vedení kurzu konverzace s nejpokročilejšími studenty jazykových kurzů ČC. Setkání probíhala v zimním i letním semestru jednou týdně. Bylo dost příležitostí mluvit o realitách, o obrazu ČR v Polsku, o aktuálních kulturních akcích a společenských jevech atd. Účastníci i lektor se těší na pokračování kursu v příštím roce.

Díky nápadu kolegy Mária Veverky a vstřícnosti Českého centra byl vytvořen knižní klub Čtení v CENTRU, který společně organizují a moderují Mário Veverka a lektor a který je otevřen všem milovníkům češtiny a české literatury. Na prvním setkání, kdy byla naplněna kapacita sálu v ČC, se sešla směsice studentů ISZiP, studentů z kurzů v ČC, Varšavanů s dobrou znalostí češtiny a lidí zabývajících se českou kulturou (jednou z účastnic je také překladatelka Elžbieta Zimna). Od té doby proběhla dvě setkání (nad knihami *U Ra No Va* Lenky Elbe a *Komtur* Petra S. Pixyho, který účastníkům poskytl zdarma PDF svého románu) a po prázdninách jsou naplánovaná další (*Rozložíš paměť* Marka Torčíka, *Moskva – hranice* Jiřího Weila aj.).

České centrum poskytlo ISZiPu výstavu panelů na základě knihy *Hrdinky*, v níž jsou představeny známější i méně známé ženské postavy české historie. Výstava byla v roce 2025/26 obměněna, nové panely vybrali studenti 3. ročníku bohemistiky. Lektor výstavu otevřel při příležitosti návštěvy Josefa Šebka z Univerzity Karlovy.

V listopadu si ISZiP připomněl rok 1989 na česko-slovenské besedě, kterou lektor zorganizoval s ředitelem Slovenského institutu Milanem Novotným jako hlavním hostem. Pan Novotný mluvil o svých zážitcích z bratislavské studentské demonstrace 16. listopadu 1989. V posluchárně plné do posledního místa bylo mnoho zaujatých studentů bohemistiky; dvojjazyčný formát besedy (lektor moderoval česky, host mluvil slovensky) nikomu nečinil problémy a vyprávění přímého účastníka protestu, který byl v době sametové revoluce stejně starý jako studenti sedící v sále, upoutalo pozornost i přes zdánlivou časovou odlehlost tehdejších událostí.

V květnu 2026 navštívil ISZiP velvyslanec České republiky v Polsku Břetislav Dančák. Pro studenty byla uspořádána beseda, kterou moderoval lektor, a po besedě proběhlo setkání s vedením ústavu a pracovníky-bohemisty. Obě části návštěvy byly velmi přínosné, na besedu se dostavilo množství studentů (posluchárna opět plná), padaly dotazy na práci v diplomacii apod., bylo vidět, že studenty zajímá nejen téma česko-polských vztahů a obrazu jedné země

v očích druhé, ale i osoba pana velvyslance, který propojuje svět akademický se světem diplomacie. Zvláštní díky patří paní Karolíně Ščerbej z velvyslanectví za iniciování návštěvy a spolupráci při organizaci.

Díky vstřícnosti Českého literárního centra a pana Tadeáše Dohňanského se mohly dvě studentky bohemistiky zúčastnit veletrhu *Svět knihy* a reprezentovat tam zahraniční bohemistiku. Pan Dohňanský s lektorem dojednal praktické záležitosti, na lektorovi bylo vybrat vhodné osoby (původně tři, jedna se nakonec nemohla zúčastnit).

Lektor se letos opět podílel na plánování a realizaci *Dne otevřených dveří*, který je důležitým marketingovým nástrojem slavistiky a je každoročně navštěvován množstvím zájemců o studium. Letos byla organizace čistě v rukou lektorů. Byly k dispozici materiály z Českého centra. Lektor se účastnil organizačních setkání, zajistil propagační materiály, přivezl bonbony Slavia a Hašlerky, pomocí vlny v barvách české trikolory připravil trasu od hlavního stanu k budově ISZiP a v den konání předvedl ukázkovou lekci češtiny a vedl workshop inspirovaný projektem *Recykliteratura*.

Lektor je v kontaktu s vedením Vědeckého kroužku slavistů (Koło Naukowe Slawistów), které organizuje studentské exkurze a výzkumné projekty, pomáhá propagovat akce mezi studenty na svých stránkách <http://bohemistika.weebly.com> nebo naopak požádá Kroužek, aby rozšířil informace o tom, co dělá lektor, ale pokud jde o exkurze, promítání filmů či společenské akce, veškerou práci odvádějí činorodí, nadšení členové Kroužku, a to i navzdory univerzitní byrokracii a aniž by zanedbávali studijní povinnosti, naopak, patří k těm nejaktivnějším studentům.

Pro Ústřední zkušební komisi (Centralna Komisja Egzaminacyjna) lektor v uplynulém roce provedl dvě korektury materiálů k písemné části maturity z českého jazyka a literatury, korekturu podkladů k ústní části a recenzi podkladů na roky 2029–31.

ISZiP připravuje antologii článků o didaktických metodách ve výuce cizích jazyků. Lektor do knihy přispěl textem o využití Dokumentů Google.

Lektor pomáhá studentům, kteří ho žádají o pomoc s korekturou českého shrnutí diplomové práce, o doporučení na letní školu nebo o přivezení knih z ČR. Průběžně rozšiřuje knihovnu lektorátu.

Lektor je členem AUČCJ, IATC a Gesellschaft für Bohemistik, spolupracuje s Czech Language News, s pracovní skupinou lektorů češtiny v německy mluvících zemích.

Podmínky na pracovišti a bydlení

ISZiP už více než dvacet let sídlí v jedné z budov historického univerzitního areálu („kampusu“) na Krakovském předměstí, tedy na prestižní hlavní třídě, která je součástí tzv. Královského traktu. Kampus je veřejně přístupný všem, je to zelená oáza klidu uprostřed města, v níž studenti i kolemjdoucí mohou navštěvovat kulturní akce a využívat služeb nepříliš drahých kaváren a jídelen. Na ústředním prostranství se vždy v dubnu koná *Den otevřených dveří*, který je díky výzdobě a ozvučení viditelný z ulice a přístupný komukoliv.

ISZiP zaujímá patrovou budovu na okraji areálu a malý klasicistní pavilon s dvěma učebnami („Belwederek“). Lektori češtiny a slovenská lektorka sdílí jednu místnost, každý má svůj stůl, všichni se dělí o dva počítače. Místnost je propojena s pracovním lektorem jihoslovanských jazyků. Lektor zde má místo na knihovnu lektorátu, která je sice menší, ale každý rok se zvětšuje. O patro výš se nachází dobře zásobená knihovna ústavu, do níž jsou stále dokupovány nové publikace. Tisk a kopírování jsou možné na vrátnici, pomocí osobního kódu se eviduje, kdo jak využívá kopírku/tiskárnu, ale limit na počet výtisků není. V učebnách jsou bílé tabule na fixy, projektory a počítače s připojením k internetu. Technika funguje dobře; v některých místnostech je sice třeba počítat s horší akustikou, ale obecně je možné v každé místnosti pracovat s nahrávkami a videi. Důležité je spolehlivé připojení k internetu, protože lektor ve výuce často pracuje s *Českým národním korpusem*, *Dokumenty Google*, *YouTube*, denním tiskem aj.

Byty pro lektory jsou k dispozici v ubytovně („hotelu“) Sokrates na jižním okraji města, v plné výši je hrazen jednopokojový byt, za příplatek je možný byt dvou– či třípokojový. Bydlení je skromné: pokoje i koupelna jsou stísněné, nábytek je částečně starý, ne v nejlepším stavu, částečně byl na přelomu let 2024/25 obnoven. K bytu patří malý balkon. Voda není pitná. Ubytovna má recepci činnou 24 hodin denně a ostrahu. Internet je zajištěn pomocí sítě Eduroam stejně jako na pracovišti, někdy jsou problémy s přihlášením a je třeba využívat mobilních dat. Cesta do práce trvá při využití tramvaje a metra minimálně 45 minut čistého času.

Důležitým faktorem pro práci lektora v ISZiP je spolupráce s kolegy, nadřízenými a sekretariátem. Sekretářky nejen ochotně pomáhají se všemi administrativními úkony (výborná je spolupráce i s úřednicemi z děkanátu a rektorátu), ale zapojují se i do organizace akcí, oslav apod., mají vynikající vztah se studenty. V ústavu vládne atmosféra kolegiality a respektu.

Varšava 2. srpna 2026

Mgr. Ctirad Sedlák

Pozvánka na třetí setkání knižního klubu v Českém centru